

**Koncepce prevence kriminality
Moravskoslezského kraje na období
2017 – 2021**

Vážení spoluobčané,

předkládáme vám jeden ze strategických materiálů Moravskoslezského kraje – Konceptci prevence kriminality platnou na období let 2017 – 2021. Tato publikace je určena jak odborným pracovníkům působícím v oblasti prevence (zejména) kriminality tak také zájemcům z řad široké veřejnosti. Jedná se již o 3. strategický materiál, ve kterém si Moravskoslezský kraj stanovuje priority pro danou oblast a vymezuje „krajskou roli“ v prevenci kriminality.

Oblast prevence kriminality je nutné vnímat v širších souvislostech, neboť se vztahuje na celou řadu jevů, se kterými kriminalita souvisí nebo je podmiňuje. Předkládaný koncepční materiál proto zohledňuje i další rizikové jevy, na které cílí svá opatření. Pro účinné řešení problematiky prevence kriminality je rovněž důležité vnímat také aktuální „trendy“, které se v souvislosti s pácháním kriminality a trestné činnosti objevují.

Kromě koncepčního nastavení potřebných opatření, věnuje Moravskoslezský kraj podporu preventivním aktivitám prostřednictvím svých dotačních programů, z nichž jeden je zaměřen přímo na oblast prevence kriminality. Dále Moravskoslezský kraj realizuje vlastní preventivní projekty, kterými se snaží řešit problémy mající celokrajský charakter.

Lze tedy konstatovat, že Moravskoslezský kraj dlouhodobě a systémově podporuje různé preventivní přístupy, které přispívají k posílení bezpečnosti, zlepšení kvality života občanů na svém území a přinášejí celospolečenské výhody ve smyslu snižování nákladů spojených se systémem trestní justice. V rámci své působnosti k tomu vytváří vhodné organizační, materiální a systémové podmínky a předpoklady.

Předchozí koncepce prevence kriminality obsahovala následující vizi: vytvoření komplexního systému prevence na všech úrovních, včetně efektivního financování preventivních opatření a zajištění dostatečné informovanosti veřejnosti o problematice prevence kriminality. A dále se zaměřila na zvyšování pocitu bezpečí občanů a kvality života v Moravskoslezském kraji. Věřím, že se nám podařilo výše uvedenou vizi naplňovat a to právě díky cílené podpoře preventivních aktivit. Naším záměrem je v naplňování této vize, vedoucí k posílení bezpečnosti obyvatel kraje a snižování dopadů kriminálního chování, pokračovat i nadále.

Také bych rád na tomto místě poděkoval všem, kteří se na přípravě tohoto dokumentu podíleli a svými postřehy a připomínkami přispěli k jeho konečné podobě. Zároveň bych chtěl vyjádřit uznání všem pracovníkům působícím v oblasti prevence kriminality a dalších sociálně patologických jevů, kteří svou každodenní činností napomáhají k řešení dané problematiky.

Ing. RSDr. Svatomír Recman
náměstek hejtmána kraje

Obsah

1. Úvod	4
2. Vyhodnocení Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje 2012 – 2016	6
3. Systém prevence kriminality	7
3.1. Subjekty zapojené do systému prevence kriminality v České republice.....	7
3.1.1. Vláda ČR.....	8
3.1.2. Republikový výbor pro prevenci kriminality	8
3.1.3. Ministerstva.....	8
3.1.4. Policie ČR	8
3.1.5. Kraje	9
3.1.6. Obce.....	11
3.2. Další subjekty působící v systému prevence.....	12
3.2.1. Nestátní neziskové organizace.....	12
3.2.2. Univerzity a vědecko-výzkumné instituce	12
3.2.3. Občané a občanská veřejnost.....	12
4. Východiska Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2017 – 2021	13
4.1. Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020	13
4.1.1. Priority a cílové skupiny Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020	13
4.1.2. Program prevence kriminality	14
4.2. Další koncepční materiály v rámci preventivní politiky Moravskoslezského kraje	16
4.2.1. Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020	16
4.2.2. Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020	16
4.2.3. Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2013 – 2018	17
4.2.4. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020	17
4.3. Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje – vybrané jevy.....	17
4.3.1. Charakteristika Moravskoslezského kraje.....	18
4.3.2. Vývoj kriminality.....	19
4.4. Výzkum pocitu bezpečí občanů Moravskoslezského kraje	20
4.4.1. Vybrané výstupy z výzkumu.....	20
5. Koncepční část	22

5.1. Hlavní cílové skupiny Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje 2017 – 2021	22
5.2. Vize.....	22
5.3. Hlavní cíle a aktivity Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2017 - 2021.....	23
5.3.1. Hlavní cíl: Podpora efektivní koordinace a spolupráce subjektů působících v oblasti prevence kriminality.....	23
5.3.2. Hlavní cíl: Podpora preventivních aktivit pro cílové skupiny Koncepce s důrazem na kvalitu, efektivitu, evaluaci.....	24
5.3.3. Hlavní cíl: Podpora informovanosti cílových skupin Koncepce a podpora profesního růstu pracovníků působících v problematice prevence kriminality	24
6. Závěr	26
7. Přílohy	27
7.1. Vyhodnocení plnění cílů Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2012 - 2016	27
7.2. SWOT analýza k oblasti prevence kriminality	33
7.3. Systém prevence kriminality v obcích s pověřeným obecním úřadem Moravskoslezského kraje	34
7.4. Počet podpořených projektů obcí v rámci PPK v letech 2012 – 2016.....	38
7. 5. Základní typy projektů prevence kriminality	39
8. Použité zdroje a zkratky	40

1. Úvod

Prevenci kriminality lze v nejobecnějším smyslu chápat jako intervenci realizovanou různými subjekty na různých stupních, přičemž v zásadě je hlavním účelem zabránit trestné činnosti ještě předtím, než k ní dojde. Snahou prevence kriminality je tedy kriminalitě předcházet.

Z trestně - právního hlediska představuje kriminalita souhrn trestných činů vymezených v platném trestním zákoníku. Dále můžeme na kriminalitu pohlížet ze sociologického pohledu, který je mnohem širší a který kromě trestné činnosti zahrnuje ve svém pojetí i jednání, která nejsou přímo trestná, ale jsou společensky škodlivá a nežádoucím způsobem ovlivňují kvalitu života jedince či celé společnosti. Patří zde např. alkoholové a drogové závislosti, gamblerství, záškoláctví, vandalismus, extremismus, interetnické konflikty a další. Pro tento materiál je výchozím paradigmatem toto širší pojetí kriminality.

Prevence kriminality pak dle jedné z definic zahrnuje veškerá opatření vedoucí ke snižování rizika výskytu trestných činů, jakož i jejich škodlivých důsledků pro jednotlivce a společnost. Prevence kriminality se snaží působit na různorodé příčiny kriminality. Prosazování práva a trestní sankce jsou v této souvislosti ponechávány stranou, navzdory jejich potenciálně preventivním účinkům.

Hlavními objekty prevence kriminality jsou kriminogenní faktory, tedy sociální prostředí a příčiny a podmínky pro vznik kriminality. Dále se prevence kriminality zaměřuje na potenciální či skutečné pachatele trestné činnosti a potenciální či skutečné oběti trestných činů.

Preventivní aktivity se uskutečňují na celostátní, krajské i místní úrovni a z hlediska adresátů jsou realizovány v rámci primární prevence (kdy adresátem je celá společnost popř. demograficky vymezená skupina, např. děti nebo senioři), sekundární prevence (orientované na rizikové skupiny potenciálních pachatelů, potenciálních obětí a na kriminogenní situace) a terciární prevence (orientované na pachatele a oběti v zájmu prevence recidivy). Dále ještě můžeme prevenci kriminality dělit z hlediska obsahového zaměření na sociální prevenci (zaměřenou na sociální faktory kriminality, které jsou významné pro efektivní socializaci člověka), na situační prevenci (jež představuje odstraňování či minimalizaci podmínek a příležitostí k páčání trestných činů). Někdy také bývá zvlášť vyčleňovaná informační prevence (zahrnuje zprostředkování informací prostřednictvím poradenství, přednášek, osvětových kampaní, určených jak pro širokou veřejnost tak také vybrané cílové skupiny).

Strategické dokumenty definující priority státní politiky v oblasti prevence kriminality jsou vytvářeny již od roku 1996. Hlavním gestorem plnění stanovených priorit je Ministerstvo vnitra, strategické materiály jsou však schvalovány přímo vládou České republiky (dále také jen „ČR“).

Zpracování strategického dokumentu prevence kriminality kraje je jednou z podmínek obsažených ve Strategii prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020, jejíž splnění umožňuje realizaci krajských preventivních projektů za podpory dotace z Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra.

Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2017 – 2021 proto byla zpracována v souladu s výše zmíněnou Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020. Navazuje také na obě předchozí krajské koncepce prevence kriminality a zohledňuje výstupy, které vzešly z výzkumu pocitu bezpečí občanů Moravskoslezského kraje, který proběhl v první polovině roku 2016.

Záměrem Moravskoslezského kraje (dále také jen „MS kraj“) je koordinovat a zabezpečovat oblast prevence kriminality na svém území a realizovat preventivní politiku prostřednictvím zajišťování

a vyčleňování finanční podpory potřebným preventivním aktivitám. Při tom má zájem spolupracovat se všemi relevantními partnery a subjekty.

2. Vyhodnocení Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje 2012 – 2016

Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2012 – 2016 (dále také jen „Koncepce prevence kriminality“) byla schválena usnesením zastupitelstva kraje č. 24/2177 ze dne 6. 6. 2012. Jednalo se v pořadí již o druhý strategický materiál MS kraje, který na dané období vymezoval hlavní záměry a aktuální cíle politiky kraje při řešení problematiky prevence kriminality na svém území. Hlavním záměrem krajské Koncepce prevence kriminality byla podpora takových aktivit, které povedou ke zlepšení informovanosti obyvatel o účinných formách ochrany své osoby a majetku a pomohou při zajištění vyšší bezpečnosti, což se zobrazí i v kvalitě života v Moravskoslezském kraji. Cíle Koncepce prevence kriminality byly dále konkretizovány do řady plánovaných aktivit, mezi které patřila mj. také podpora preventivních, vzdělávacích a informačních aktivit pro vymezené cílové skupiny jako jsou např. děti a mládež ze společensky znevýhodněného prostředí, oběti trestných činů, osoby opouštějící ústavní zařízení, pachatelé trestných činů, osoby závislé na návykových látkách, obyvatelé sociálně vyloučených lokalit aj. Při realizaci těchto aktivit MS kraj spolupracoval s ostatními obcemi a městy, městskou a státní policií, nestátními neziskovými organizacemi a dalšími subjekty, působícími v oblasti prevence.

Hlavní cíle Koncepce prevence kriminality:

- 1) **Komplexní přístup při řešení bezpečnostních problémů a rizik s ohledem na potřeby cílových skupin koncepce.**
- 2) **Podpora realizace efektivních preventivních opatření, která znesnadňují páchaní trestné činnosti a zvyšují možnosti dopadení pachatelů.**
- 3) **Zvyšování informovanosti o možnostech účinné obrany a ochrany před trestnou činností.**
- 4) **Zvyšování kompetencí cílových skupin koncepce a to především pracovníků působících v oblasti prevence.**

Cíle a jednotlivá opatření Koncepce prevence kriminality se dařilo naplňovat zejména prostřednictvím finanční podpory z krajských dotačních programů, evropských fondů a také díky pořádání metodických a tematicky zaměřených jednání a seminářů určených pracovníkům především z řad odborné veřejnosti a obcí. Vyhodnocení jednotlivých cílů a aktivit Koncepce prevence kriminality MS kraje na období 2012 – 2016 naleznete v přehledové tabulce, která je uvedena v příloze č. 7.1. tohoto materiálu.

3. Systém prevence kriminality

Systém fungování subjektů na poli prevence kriminality byl nastaven již v předchozí Strategii prevence kriminality v ČR na období 2011 až 2015 a protože se osvědčil jako stabilní a efektivní, platí i v aktuální Strategii do roku 2020. Systém prevence kriminality v ČR tvoří tyto následující 3 úrovně:

1. resortní/republiková

- zahrnuje: vládu ČR, Republikový výbor pro prevenci kriminality, ministerstva a další instituce
- tato úroveň zajišťuje zejména: strategický rámec, legislativu, finanční prostředky

2. krajská

- zahrnuje: kraje
- tato úroveň zajišťuje zejména: analýzu území a vytipování problémů, tvorbu koncepce prevence kriminality na krajské úrovni, financování projektů, realizace vlastních preventivních aktivit

3. lokální

- zahrnuje: samosprávy měst a obcí
- tato úroveň zajišťuje zejména: lokální analýzu bezpečnostních problémů a tvorbu plánu prevence kriminality v obci, zajištění činnosti obecní policie jako součásti efektivního systému, realizaci a financování vlastních preventivních opatření, podporu místních organizací, spolků, služeb apod. zapojených do systému prevence v obci

Graf č. 1: Systém prevence kriminality v ČR

Zdroj: Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020

3.1. Subjekty zapojené do systému prevence kriminality v České republice

V rámci systému prevence působí v České republice celá řada úřadů, orgánů, institucí a organizací, které se zabývají prevencí kriminality.

3.1.1. Vláda ČR

Vláda ČR rozhoduje o vyčlenění finančních prostředků na preventivní projekty financované z dotačních programů jednotlivých ministerstev. Dále také schvaluje strategické materiály včetně Strategie prevence kriminality v ČR.

3.1.2. Republikový výbor pro prevenci kriminality

Republikový výbor pro prevenci kriminality (dále také jen „RVPPK“) je meziresortní iniciační a metodický orgán, který má v systému prevence kriminality koordinační úlohu na celorepublikové úrovni. Projednává materiály pro jednání vlády ČR z oblasti prevence kriminality a schvaluje také přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu na programy a projekty vytvářené v rámci vládou schválené Strategie prevence kriminality v ČR na příslušné období. RVPPK se schází zpravidla 1x měsíčně a řídí se plánem činností. Zasedání se mohou jako hosté zúčastnit také krajsí manažeři prevence kriminality a další přízvaní odborníci.

RVPPK byl zřízen při Ministerstvu vnitra již v roce 1993, jeho předsedou je ministr vnitra (výkonným místopředsedou pak 1. náměstek ministra vnitra). Členy RVPPK tvoří zástupci Ministerstva (dále také jen „Min.“) vnitra, Min. práce a sociálních věcí (dále také jen „MPSV“), Min. školství (dále také jen „MŠMT“), mládeže a tělovýchovy, Min. spravedlnosti, Min. zdravotnictví, Min. obrany, Min. financí, Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Policejního prezidia ČR, Probační a mediační služby ČR, Nejvyššího státního zastupitelství, Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci a Soudcovské unie ČR.

3.1.3. Ministerstva

Ministerstva i jim podřízené státní instituce, zejména ty které jsou zastoupeny v RVPPK, promítají preventivní politiku do svých působností a prevenci kriminality vhodně implementují do svých vlastních strategií, koncepcí a dotačních programů (např. Min. zdravotnictví – protidrogová politika, Min. spravedlnosti – Rozvoj probačních a resocializačních programů pro mladistvé delikventy, MPSV – podpora rodiny, MŠMT – realizace aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních, aj.) Aktuální informace k jednotlivým dotačním programům jsou zveřejněny na webových stránkách příslušných resortů a subjektů.

Ministerstvo vnitra

Min. vnitra (dále také jen „MV“) má při řešení problematiky prevence kriminality zvláštní postavení. V rámci Odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality je zřízeno Oddělení preventivních programů, dobrovolnické služby a lidských práv, které mj. zajišťuje činnost sekretariátu pro RVPPK a jeho pracovníci působí jako konzultanti jednotlivých krajů a obcí pro realizaci projektů v rámci Programu prevence kriminality.

3.1.4. Policie ČR

Úkolem Policie ČR je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony (viz zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů). V rámci plnění úkolů v oblasti prevence kriminality se Policie ČR dnes zaměřuje významně na primární prevenci a dále rovněž na prevenci sociální, situační, prevenci viktimmnosti a pomoc obětem trestné činnosti. V současnosti tvoří organizační strukturu Policie ČR Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje

Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje (dále také jen „KŘP MS kraje“) bylo zřízeno k 1. 1. 2010. V čele stojí ředitel a jeho náměstci pro službu kriminální policie a vyšetřování, vnější službu a ekonomiku. Dále se KŘP MS kraje skládá z jednotlivých organizačních článků, mezi které patří také 5 územních odborů, kterými jsou:

- Frýdek – Místek
- Nový Jičín
- Bruntál
- Karviná
- Opava

a útvar Městské ředitelství policie Ostrava.

V rámci KŘP MS kraje preventivní činnosti zajišťuje a koordinuje oddělení tisku a prevence, na územních odborech pak skupiny tisku a prevence, a to včetně koordinace policistů preventivistů na jednotlivých obvodních odděleních. Policisté oddělení (skupin) tisku a prevence mimo jiné organizují přednášky a besedy, preventivní a prezentační akce policie a realizují preventivní projekty. Preventivní aktivity jsou však nedílnou součástí činností všech služeb Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje (služby pořádkové, dopravní, služby kriminální policie a vyšetřování).

3.1.5. Kraje

Kraje realizují preventivní politiku v samostatné působnosti, kdy dle § 1 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, „kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů“. Kraje v rámci naplňování úkolů agendy prevence kriminality zřizují pozici manažera prevence kriminality a vytvářejí vlastní strategické materiály, ve kterých definují úkoly a opatření pro řešení dané problematiky na svém území. Kraje dále zprostředkovávají informace mezi ministerstvy a obcemi, účastní se dotačního řízení Min. vnitra pro oblast prevence kriminality či v této oblasti realizují vlastní projekty a dotační programy. Kraje rovněž podporují činnost dalších subjektů, působících v systému prevence.

Program na podporu neinvestičních aktivit z oblasti prevence kriminality

Program na podporu neinvestičních aktivit z oblasti prevence kriminality (dále také jen „NAPK“) je jedním z dotačních programů MS kraje, vyhlášený od roku 2010, prostřednictvím kterého jsou podporovány cíle a opatření vymezené v aktuální krajské koncepci prevence kriminality. Podporovány jsou aktivity vedoucí k naplňování opatření koncepce. Může se jednat např. o resocializační programy pro pachatele trestných činů, letní tábory pro děti a mládež ze společensky znevýhodněného prostředí nebo vzdělávací kurzy pro ohrožené skupiny obyvatel. Výše finančních prostředků na 1 projekt se pohybuje v rozmezí 30 tis. – 80 tis. Kč. Celkem bylo dosud z krajského rozpočtu podpořeno v rámci tohoto dotačního programu více než 100 preventivních projektů částkou 4,9 mil. Kč.

Tabulka č. 1: Přehled počtu projektů podpořených v rámci Programu na podporu neinvestičních aktivit z oblasti prevence kriminality v letech 2012 – 2016

Rok	Počet podpořených projektů	Celková dotace z rozpočtu MSK v Kč
2012	17	771.000
2013	14	627.000
2014	11	500.000
2015	17	788.000
2016	11	697.700
Celkem	70	3.383.700

Zdroj: webové stránky MS kraje

Kromě tohoto dotačního programu Moravskoslezský kraj vyhláší také další dotační programy specificky zaměřené na vybrané jevy a cílové skupiny. Jedná se o:

- **Program na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže na školní rok**, který administruje odbor školství, mládeže a sportu,
- **Program na podporu financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb včetně realizace protidrogové politiky kraje**, který administruje odbor sociálních věcí,
- **Program na podporu komunitní práce a na zmírňování následků sociálního vyloučení v sociálně vyloučených lokalitách**, který rovněž administruje odbor sociálních věcí.

Koordinace prevence kriminality v podmínkách Moravskoslezského kraje:

Na zajištění oblasti prevence kriminality (dále také jen „PK“) se v rámci Moravskoslezského kraje podílejí:

Zastupitelstvo a Rada Moravskoslezského kraje

Zastupitelstvo kraje (dále také jen „ZK“) schvaluje na návrh sociálního výboru poskytnutí dotací na realizaci projektů v rámci Programu na podporu neinvestičních aktivit z oblasti prevence kriminality. Členové zastupitelstva také schvalují návrh znění krajské koncepce prevence kriminality, která definuje priority kraje pro danou oblast na vymezené funkční období.

Rada kraje (dále také jen „RK“) schvaluje obsahové zaměření projektu, který Moravskoslezský kraj předkládá do dotačního programu Min. vnitra – Programu prevence kriminality. Členové rady kraje jsou také každoročně informováni o výsledcích Programu prevence kriminality a plnění opatření stanovených v krajské koncepci prevence kriminality.

Výbor sociální při Zastupitelstvu Moravskoslezského kraje

Výbor sociální, který je iniciativním a kontrolním orgánem zastupitelstva kraje, projednává a schvaluje mj. také návrhy na poskytnutí dotace v rámci Programu na podporu neinvestičních aktivit z oblasti prevence kriminality. Členové sociálního výboru se také vyjadřují k návrhům krajské koncepce prevence kriminality.

Pracovní skupina prevence kriminality Moravskoslezského kraje

Pracovní skupina prevence kriminality Moravskoslezského kraje (dále také jen „pracovní skupina“) byla zřízena radou kraje v roce 2008. Aktuálně má pracovní skupina toto složení: náměstek hejtmána kraje zodpovědný za sociální oblast – vedoucí pracovní skupiny, vedoucí odboru sociálních věcí Krajského úřadu (dále také jen „KÚ“) MS kraje, vedoucí odboru kancelář hejtmána KÚ MS kraje, krajský manažer prevence kriminality, krajský protidrogový koordinátor, krajský koordinátor pro národnostní menšiny a romské záležitosti, krajský školský koordinátor prevence, krajský metodik sociální prevence, vedoucí střediska Probační a mediační služby, ředitel diagnostického ústavu, vedoucí odboru služby pořádkové policie KŘP MS kraje a pracovník oddělení tisku a prevence KŘP MS kraje.

Mezi hlavní činnosti pracovní skupiny patří zejména hodnocení žádostí obcí o dotaci přijatých v rámci Programu prevence kriminality. Členové pracovní skupiny mohou také navrhnout znění podmínek krajského dotačního programu zaměřeného na podporu preventivních projektů. Dále se také podílejí na přípravě krajské koncepce prevence kriminality a monitorují naplňování jejich cílů a opatření.

Odbory KÚ zapojené do řešení problematiky prevence kriminality

Krajský úřad MS kraje má vytvořeny podmínky pro řešení problematiky prevence kriminality v podobě spolupráce mezi odbory a jejich specialisty, kteří se problematice prevence kriminality věnují a kteří se setkávají v rámci širší platformy tvořené krajskou pracovní skupinou. V rámci struktury krajského úřadu zajišťují agendu prevence kriminality zejména tyto odbory:

- **odbor sociálních věcí** (dále také jen „odbor SOC“): jsou zde organizačně zařazeny pozice manažera prevence kriminality, koordinátora protidrogové prevence a koordinátora pro národnostní menšiny a romské záležitosti - v rámci oddělení rozvoje sociálních služeb a pozice metodika sociální prevence - v rámci oddělení sociální ochrany,
- **odbor školství, mládeže a sportu** (dále také jen „odbor ŠMS“): je zde organizačně zařazena pozice krajského školského koordinátora prevence – v rámci oddělení mládeže a sportu,
- **odbor kancelář hejtmána kraje**: je zde organizačně zařazeno oddělení pro krizové řízení.

3.1.6. Obce

Obce shodně jako kraje postupují v oblasti prevence kriminality v samostatné působnosti. Přitom vycházejí z § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000 sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého „obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku“. Dle § 10 tohoto zákona může obec také k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou.

Dle § 35a daného zákona pak obce mohou zřizovat obecní policii, a to v souladu se zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona pak obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku, mj. přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku a podílí se na prevenci kriminality v obci.

Obce tvoří základní úroveň, na které jsou opatření prevence kriminality v praxi nakonec naplňována. Také obce mohou zřizovat pozici manažera prevence kriminality, který koordinuje realizaci preventivních opatření v obci. Své preventivní záměry definují obce ve svých Bezpečnostních plánech či Plánech prevence kriminality. Přehled zajištění pozice manažera prevence kriminality a pracovní

skupiny PK v rámci obecních úřadů obcí s pověřeným obecním úřadem uvádí tabulka, která je přílohou č. 7. 3. tohoto materiálu.

3.2. Další subjekty působící v systému prevence

Vedle veřejných subjektů mají svou nezastupitelnou roli v prevenci kriminality i nestátní subjekty a soukromé osoby. Může se jednat např. o nestátní neziskové organizace, dobrovolníky, akademickou sféru, podnikatelské subjekty či fyzické osoby.

3.2.1. Nestátní neziskové organizace

Nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“) nejčastěji vystupují v roli realizátorů preventivních opatření a poskytovatelů služeb sociální prevence či služeb věnujícím se pomoci obětem trestné činnosti nebo práci s pachateli.

3.2.2. Univerzity a vědecko-výzkumné instituce

Univerzity a vědecko-výzkumné instituce působí zejména na poli vědy, výzkumu a inovací. Zástupci akademické sféry mohou navrhnout přenositelnost teoretických a empirických poznatků do praktické činnosti dalších subjektů působících v systému prevence kriminality.

3.2.3. Občané a občanská veřejnost

Významnou roli při zajištění aktivit z oblasti prevence kriminality mají sami občané, jelikož jejich mínění má velký význam pro úspěšnou realizaci preventivních opatření. Do této skupiny můžeme zařadit také širší občanskou veřejnost včetně činnosti podnikatelských subjektů. Ty mohou být zapojeny do preventivních aktivit několika způsoby. Mohou např. poskytovat práci lidem, kteří mají z důvodu své kriminální minulosti ztíženou pozici na trhu práce.

4. Východiska Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2017 – 2021

Pro zpracování tohoto materiálu byly jako výchozí informační zdroje zohledněny zejména následující materiály.

4.1. Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020

Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020 (dále jen „Strategie“) byla schválena usnesením vlády ČR č. 66 ze dne 25. 1. 2016. Strategie navazuje na strategické dokumenty obecnější povahy, které se týkají jak vládní politiky obecně, tak také přímo problematiky bezpečnosti. Jedná se mj. o Bezpečnostní strategii ČR, Strategii vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva ČR a další. Strategie zapadá v širším kontextu rovněž do trestní a sociální politiky státu.

První Strategie prevence kriminality byla přijata již v roce 1996 a kromě popisu aktuálního stavu, strategie vždy vymezují zejména cíle, na které je třeba se ve vymezeném období zaměřit. Aktuální Strategie se z pohledu jednotlivých druhů kriminality zaměřuje zejména na kriminalitu obecnou a na práci jednotlivých subjektů, které v této oblasti působí.

Strategie formuje a vyvíjí systém prevence kriminality na celorepublikové i místní úrovni a rozvíjí postupy jednotlivých subjektů státní správy i místních samospráv v preventivním přístupu k řešení jednotlivých druhů kriminality a posiluje spolupráci a vzájemnou koordinaci partnerů v oblasti prevence kriminality.

4.1.1. Priority a cílové skupiny Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020

Aktuální Strategie definuje pro Českou republiku na období své platnosti tyto **hlavní strategické cíle**:

1. Rozvíjet vybudovaný **systém prevence kriminality**, posilovat spolupráci, kompetence a kapacity relevantních partnerů, rozšiřovat prostor pro působení dobrovolníků při zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku a opírat se rovněž o mezinárodní spolupráci a vědecké poznatky.
2. Poskytovat **pomoc a poradenství obětem trestné činnosti** se zvláštním zaměřením na skupiny zvláště zranitelných obětí a snažit se pomoc a poradenství nadále rozšiřovat a zkvalitňovat.
3. Při **práci s pachateli** se zaměřovat na narůstající problém kriminální recidivy, na účinnější resocializaci pachatelů a prevenci kriminality dětí a mládeže.
4. Uplatňovat **komplexní přístup k řešení zvýšené kriminality v lokalitách**, kde i její příčiny jsou hluboké a vícezdrojové (typicky sociálně vyloučené lokality).
5. Reagovat na **nové hrozby a trendy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku** a aplikovat nové efektivní přístupy k jejich předcházení.

Cíle a priority Strategie jsou nastaveny na globální úrovni. Stanovení konkrétních úkolů, které je nutné v této oblasti plnit, je předmětem **Akčního plánu prevence kriminality na léta 2016 až 2020**.

Cíle a priority stanovené ve Strategii se vztahují zejména k těmto **cílovým skupinám**:

- a) Veřejnost obecně

- b) Děti a mladí dospělí
- c) Rodiny (s rizikem výskytu kriminálního chování u jejich členů)
- d) Pachatelé trestných činů obecně
- e) Recidivisté
- f) Oběti trestných činů (i oběti potencionální)
- g) Oběti domácího násilí
- h) Oběti – senioři
- i) Oběti informační kriminality
- j) Komunity a sociálně vyloučené lokality
- k) Veřejná správa

S výše uvedenými strategickými cíli a cílovými skupinami by měly být v souladu také projekty, předkládané do dotačního programu Ministerstva vnitra - Programu prevence kriminality.

4.1.2. Program prevence kriminality

Program prevence kriminality (dále jen „PPK“) je dotační program Ministerstva vnitra (dále jen „MV“), v rámci něhož jsou poskytovány finanční prostředky ze státního rozpočtu na realizaci preventivních projektů neinvestičního i investičního charakteru, zaměřené na snižování kriminality. Nastavení PPK vychází z aktuálně platné Strategie prevence kriminality v ČR, při hodnocení projektu se posuzuje soulad obsahu projektu s prioritami, specifickými cíli a cílovými skupinami aktuální Strategie.

Podmínky daného dotačního programu upravují Zásady pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci PPK (dále jen „Zásady“), které stanovují postup pro předkládání a hodnocení projektů. Součástí Zásad jsou také metodická doporučení a doplňující podmínky pro jednotlivé typy projektů (např. Městské kamerové a dohlížecí systémy, Asistent prevence kriminality, Domovník – preventista, Speciální výslechové místnosti), které na základě dlouholetých zkušeností i příkladů dobré praxe napomáhají obcím a krajům ke správnému nastavení plánovaných projektů a preventivních opatření.

Podporovány jsou zejména projekty zaměřené na snižování kriminality, eliminaci kriminálně rizikových jevů, na omezování příležitostí k páchání trestné činnosti, na zvyšování rizika pro pachatele, že bude dopaden a na informování občanů o legálních možnostech ochrany před trestnou činností. Podporovány naopak nejsou projekty z oblasti primární prevence ve školství, projekty protidrogové prevence a projekty z oblasti bezpečnosti v dopravě, jelikož tato témata podporují přednostně jiné resorty. Program prevence kriminality dlouhodobě podporuje situační prevenci, která není podporována z jiných resortů a zároveň v rámci podpory projektů z oblasti sociální prevence či informování občanů doplňuje oblasti, které nejsou pokryty žádnými jinými dotačními tituly.

PPK je vyhlašován kontinuálně již od roku 1996, jedná se o hlavní nástroj pro realizaci konkrétních preventivních projektů a aktivit v České republice. Nejprve byli oprávněnými žadateli pouze větší města, později byl PPK rozdělen pro skupinu měst s počtem nad 25 tisíc a ostatní. Od roku 2009 mohou do PPK vstupovat také kraje. V současnosti jsou tedy oprávněnými žadateli o dotaci z PPK všechny obce a kraje ČR. Faktickým realizátorem dílčího preventivního projektu však mohou být kromě samospráv (obce a kraje), také obecní policie, NNO, příspěvkové organizace a další typy právnických osob, se kterými příjemce dotace (obec, kraj) uzavře smlouvu.

Také postup hodnocení žádostí v rámci PPK prošel postupným vývojem, kdy zpočátku byly všechny žádosti zasílány na Ministerstvo vnitra. V současné době jsou žádosti obcí o dotaci nejprve v 1. kole hodnoceny krajskými pracovními skupinami prevence kriminality. Následně projekty posuzuje Komise Republikového výboru pro prevenci kriminality pro výběr projektů Programu prevence kriminality k poskytování dotací ze státního rozpočtu (dále jen „Komise“), která přihlíží k hodnocení krajských pracovních skupin. Návrhy Komise finálně projednává a schvaluje Republikový výbor pro prevenci kriminality.

Podpořené projekty z Programu prevence kriminality

Celkově bylo v letech 2012 až 2016 z Programu prevence kriminality podpořeno 1 274 projektů obcí a krajů v celkové výši 265 763 000 Kč, z toho bylo 172 683 000 Kč vynaloženo na neinvestiční projekty a 93 080 000 Kč na projekty investičního charakteru. Přehled finančních prostředků, které obdržely města a obce z Moravskoslezského kraje z Programu prevence kriminality v letech 2012 - 2016 je uveden v tabulce, která je přílohou č. 7. 4. tohoto materiálu.

Také Moravskoslezský kraj předkládá žádosti o dotaci na realizaci krajských projektů do Programu prevence kriminality a to již od roku 2013. Celkově MS kraj dosud získal z Programu prevence kriminality na své krajské preventivní projekty dotační prostředky ve výši 450 tis. Kč. Pomocí tohoto dotačního programu již byly zrealizovány tyto projekty:

Posílení finanční gramotnosti klientů azylových domů

Obsahem prvního krajského projektu, realizovaného v roce 2013, bylo zvýšení finanční gramotnosti obyvatel azylových domů pomocí tematických přednášek zaměřených na dluhové poradenství. Během přednášek byly účastníkům prezentovány základní informace k dané problematice, jejich součástí byl také praktický nácvik hospodaření s finančními prostředky a průběžné zodpovídání dotazů. Na závěr semináře všichni účastníci obdrželi informační leták k probíranému tématu. Realizaci projektu zajišťovali pracovníci poradny Diecézní charity ostravsko - opavské, kteří uspořádali přednášky v celkem 13 azylových domech pro jednotlivce a rodiny s dětmi a kterých se zúčastnilo více než 100 posluchačů.

Zvyšování kompetencí pracovníků úřadů při zajištění veřejných shromáždění

V roce 2014 byl krajský projekt zaměřen na problematiku veřejných shromáždění a prevenci vlivu extremistických skupin. Těmto tématům byl věnován dvoudenní pracovní seminář, který byl určen zejména pro statutární zástupce a vybrané pracovníky obcí s pověřeným obecním úřadem. Na semináři byly prezentovány informace k zákonu o právu shromažďovacím, který upravuje postup pro konání veřejných demonstrací. Pozornost byla věnována hlavně pochodům svolávaným extremisty. Účastníci si vyslechli také přednášky k vývoji extremismu v ČR a prostor byl věnován rovněž společné diskuzi a předávání příkladů z praxe. Školení proběhlo v prostorách hotelu Prosper v Čeladné a celkem se ho zúčastnilo 57 osob.

Resocializační program MSK 2015

Záměrem projektu, realizovaného v roce 2015, bylo zajištění cílené odborné sociální a terapeutické práce lidem, kteří spáchali protiprávní skutek včetně trestného činu. Kromě individuálních terapeutických sezení, byl osobám zařazeným do projektu zajištěn doprovod mentora. Cílem tohoto projektu byla prevence a snižování rizik opakované trestné činnosti a zamezení delikvence. Resocializační program se snažil rozvíjet sociální dovednosti, posilovat schopnost přijímat společenské normy, podporovat sebepoznání a vést účastníky k převzetí odpovědnosti za své chování. Vhodní účastníci byli do programu nominováni ve spolupráci s Probační a mediační službou, kurátory

pro mládež či pro dospělé, případně na základě doporučení neziskové organizace. Programem prošlo celkem 20 osob. Dodavateli aktivit projektu byly organizace Slezská diakonie (dále jen „SD“) a Eurotopia o.p.s., kdy SD se zaměřila na práci s pachateli převážně z měst Havířov, Karviná a Ostrava a Eurotopia působila hlavně ve městech Opava, Krnov a Bruntál.

4.2. Další koncepční materiály v rámci preventivní politiky Moravskoslezského kraje

Předložená krajská Koncepce byla vytvořena v souladu s dalšími strategickými materiály Moravskoslezského kraje, spadajícími do sociální oblasti a zahrnujícími opatření preventivní politiky kraje. Těmito materiály jsou zejména Strategie protidrogové politiky MS kraje na období 2015 – 2020, Strategie integrace romské komunity MS kraje na období 2015 – 2020 a Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v MS kraji na období 2013 – 2018. Materiál také doplňuje opatření stanovená ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v MS kraji na léta 2015 – 2020.

4.2.1. Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020

Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020 je hlavním strategickým dokumentem v oblasti návykových látek a potažmo závislostního chování. Tento dokument popisuje systém protidrogové politiky a koordinace v České republice a v MS kraji včetně financování protidrogových aktivit na centrální a krajské úrovni. Součástí je také stručný popis aktuální drogové scény v kraji. Jedná se v pořadí již o třetí strategický dokument kraje v oblasti návykových látek a závislostního chování. Hlavními cíli protidrogové politiky Moravskoslezského kraje jsou: zajištění efektivní primární prevence závislostního chování, snižování rizik souvisejících s užíváním drog a návykovým chováním, optimalizace sítě zdravotních a sociálních služeb pro osoby ohrožené různými typy závislostí a účinná koordinace všech subjektů zapojených do protidrogové problematiky v Moravskoslezském kraji. Dokument obsahuje kontakty na klíčové poskytovatele služeb v oblasti protidrogové prevence a prevence závislostního chování v kraji, kontakty na členy Pracovní skupiny protidrogové prevence v Moravskoslezském kraji, která je zodpovědná za implementaci aktivit stanovených v rámci protidrogové politiky kraje a kontakty na zástupce obcí Moravskoslezského kraje, jež se protidrogovou problematikou zabývají.

Dokument je ke stažení na: http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/aktualni-krajske-strategicke-dokumenty-43137/

4.2.2. Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020

Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020 je v pořadí již třetím strategickým materiálem tohoto druhu, který se zabývá řešením problematiky sociálního vyloučení ve spojitosti s romskou komunitou. V současné době se v Moravskoslezském kraji vyskytuje odhadem několik desítek lokalit, přímo označovaných za sociálně vyloučené, případně se jedná o lokality, které nesou některé ze znaků sociálního vyloučení. V těchto lokalitách je významný podíl Romů, i když ne všechny lokality lze označit za převážně romské. V aktuální strategii integrace romské komunity je proto identifikováno několik hlavních oblastí, na které se zaměřují jednotlivá opatření, jež se snaží zmírnit dopady sociálního vyloučení na tato území. Jedná se o prioritní oblasti vzdělávání, bydlení, zaměstnanosti a oblast rizikových forem chování vztahujících se k životu v podmínkách sociálního vyloučení. Naplňování jednotlivých opatření, jejich aktualizaci a průběžné vyhodnocování,

případně zpracování aktuálních podnětů v rámci Strategie integrace romské komunity má za svůj úkol Pracovní skupina Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje.

Dokument je ke stažení na: http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/aktualni-krajske-strategicke-dokumenty-43137/

4.2.3. Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2013 – 2018

Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2013 – 2018 vychází především z výsledků analýzy potřeb terénu, z dlouhodobých cílů stanovených strategiemi MŠMT, ze závěrů pravidelných jednání s metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách a ze zkušeností plynoucích z naplňování koncepcí prevence zneužívání návykových látek a prevence rizikového chování u dětí a mládeže platných v předchozích obdobích. Jedná se již o třetí krajský strategický dokument upravující danou oblast. Základním principem prevence rizikového chování u dětí a mládeže v resortu školství je výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, osvojení si pozitivního sociálního chování, rozvoj a podpora sociálních kompetencí vedoucích k harmonickému rozvoji osobnosti. Primární prevence ve školách a školských zařízeních je zaměřena zejména na faktory spolupodílející se na vzniku rizikového chování zejména u dětí a mládeže.

Dokument je ke stažení na: <http://www.msk.cz/cz/skolstvi/strategicke-dokumenty--legislativa-a-dalsi-informace-ve-vecech-prevence-42434/>

4.2.4. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb (dále jen „Plán“) je významný strategický dokument Moravskoslezského kraje, který určuje směr pro zajištění dostupných, kvalitních a efektivních sociálních služeb pro občany kraje. Plán reaguje na potřeby, které jsou zjišťovány za účasti občanů, uživatelů sociálních služeb, pečujících osob, zástupců samospráv, státní správy, poskytovatelů sociálních služeb a zástupců jiných spolupracujících subjektů. Plán je aktuálním řídicím dokumentem pro sociální politiku kraje, který reflektuje platnou legislativu a je určujícím dokumentem pro strategii kraje v oblasti plánování a rozvoje sociálních služeb včetně služeb sociální prevence jako funkčního nástroje pro řízení rozsáhlé sítě sociálních služeb v Moravskoslezském kraji. Střednědobý plán také zohledňuje další strategické dokumenty včetně Koncepce prevence kriminality.

Dokument je ke stažení na: http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/aktualni-krajske-strategicke-dokumenty-43137/

4.3. Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje – vybrané jevy

Tato kapitola obsahuje vybrané části z Bezpečnostní analýzy MS kraje (aktualizace 2016), která byla zpracována pro účely podání žádosti o dotaci na realizaci projektu MS kraje do Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra v roce 2016. Bezpečnostní analýza obsahuje zejména statistická data k vývoji trestné činnosti a jejich hlavních druhů. Z důvodu komplexního pohledu na bezpečnostní situaci v kraji, jsou v ní doplněny také informace o dalších jevech, které mohou mít vliv na nárůst kriminality.

Celé znění Bezpečnostní analýzy (aktualizace 2016) je uvedeno na webu MS kraje, odkaz: http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/aktualni-dokumenty-prevence-kriminality-43559/.

4.3.1. Charakteristika Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj leží na severovýchodě České republiky, svou rozlohou 5 427 km² zaujímá 6,9 % jejího území. MS kraj sousedí s Olomouckým krajem a na jihu také se Zlínským krajem. Na severu a východě hraničí s polskými vojvodstvími – Slezským a Opolským a na jihovýchodě se slovenským Žilinským samosprávným krajem. Územně je Moravskoslezský kraj vymezen 6 okresy – Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město a je rozdělen na 30 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (dále jen „POÚ“), do kterých spadá celkem 300 obcí, z toho je 42 měst. Přehled všech obcí s POÚ uvádí tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Přehled obcí s pověřeným obecním úřadem v Moravskoslezském kraji

OBEC	POČET OBYVATEL (K 31. 12. 2015)	ROZLOHA (V KM ²)	TYP OBCE*
BÍLOVEC	7 463	49	III
BOHUMÍN	21 249	31	III
BRUNTÁL	16 654	30	III
ČESKÝ TĚŠÍN	24 787	33	III
FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM	10 854	11	III
FRÝDEK-MÍSTEK	56 879	51	III/statutární město
FRÝDLANT NAD OSTRAVICÍ	9 910	22	III
FULNEK	5 757	68	II
HAVÍŘOV	75 373	32	III/statutární město
HLUČÍN	14 020	21	III
HORNÍ BENEŠOV	2 266	20	II
JABLUNKOV	5 664	10	III
KARVINÁ	55 163	57	III/statutární město
KOPŘIVNICE	22 273	27	III
KRAVAŘE	6 681	19	III
KRNOV	23 992	44	III
MĚSTO ALBRECHTICE	3 512	65	II
NOVÝ JIČÍN	23 571	44	III
ODRY	7 308	74	III
OPAVA	57 676	90	III/statutární město
ORLOVÁ	29 524	24	III
OSOBLAHA	1 153	18	II
OSTRAVA	292 681	214	III/statutární město
PŘÍBOR	8 466	22	II
RÝMAŘOV	8 369	60	III
STUDÉNKA	9 720	30	II
TŘINEC	35 760	85	III
VÍTKOV	5 806	55	III
VRATIMOV	7 193	14	II
VRBNO POD PRADĚDEM	5 273	68	II

Pozn. *III – obec s rozšířenou působností, II – obec s pověřeným obecním úřadem

Zdroj: www.czso.cz

Moravskoslezský kraj je s počtem přes 1 214 tis. obyvatel třetím nejlidnatějším krajem České republiky. Základním rysem současné populační situace je **nízká porodnost**, která se týká také MS

kraje, a proto zde dochází k pozvolnému **stárnutí obyvatel**. MS kraj také patří k regionům s vysokým zastoupením skupiny seniorů v populaci a dle statistických predikcí je zřejmé, že jejich počet se bude i nadále zvyšovat. Zatímco v roce 2008 tvořily osoby starší 65 let 15 % z celkového počtu obyvatel MS kraje, statistici očekávají, že za 15 let bude v našem kraji žít cca 24,7 % lidí starších 65 let.

Dalším významným populačním trendem posledních let je výrazný **pokles obyvatelstva** zapříčiněný migrací a to jak v rámci celého MS kraje tak také ve většině jeho okresů. Za posledních 5 let ubylo MS kraji více než 16,5 tisíce obyvatel.

Výrazným negativním jevem, ovlivňujícím životní podmínky v MS kraji je rovněž **vysoká míra nezaměstnanosti**. Podíl nezaměstnaných v kraji dosáhl v polovině roku 2016 hodnoty 7,6 %, což řadí MS kraj na druhé místo hned za kraj Ústecký. Nejvyšší nezaměstnanost byla k danému datu v MS kraji evidovaná v okresech Karviná a Bruntál, naopak nejnižší hodnoty vykazovaly okresy Nový Jičín a Frýdek-Místek. MS kraj je velmi postižen tzv. strukturální nezaměstnaností, tzn. jako kraj, který byl především průmyslový, mění svůj charakter. Dochází zejména k poklesu těžebních činností a naopak k rozšiřování podnikatelských činností do oblasti služeb.

4.3.2. Vývoj kriminality

V roce 2015 bylo v MS kraji spácháno celkem 30 364 trestných činů, jejichž objasněnost dosáhla 47 %. Počet spáchaných skutků tak zařadil MS kraj z hlediska pořadí zatíženosti jednotlivých krajů republiky na 2. místo za Hlavní město Prahu. Obecně lze však dle statistických údajů konstatovat, že za posledních několik let došlo k výraznému poklesu spáchané kriminality, která se snížila jak na úrovni kraje a jeho jednotlivých okresů, tak i v rámci celé republiky. Je však třeba vnímat i skutečnost, že na výsledky srovnání sledovaných ukazatelů mohou mít vliv změny v posuzování a kvalifikaci trestnosti jednání, neboť v průběhu doby došlo k mnoha významným změnám v této oblasti, a rovněž mohou být výsledky ovlivněny tím, že se postupně mění i charakter trestné činnosti. I přesto, že je zřejmé snížení kriminality, jak vyplývá z tabulky č. 3, je nápad kriminality v MS kraji v porovnání s ostatními kraji ČR stále jedním z nejvyšších.

Tabulka č. 3: Vývoj kriminality v krajích ČR v letech 2012 – 2015 - celková kriminalita

KRAJ/ROK	EVIDOVANÁ TRESTNÁ ČINNOST			
	2012	2013	2014	2015
PRAHA	72 345	82 005	71 828	64 095
STŘEDOČESKÝ	35 612	37 350	31 118	25 442
JIHOČESKÝ	14 005	15 020	14 683	12 595
PLZEŇSKÝ	12 822	13 713	11 991	10 512
KARLOVARSKÝ	7 582	8 198	6 726	5 737
ÚSTECKÝ	27 427	29 848	25 927	21 061
LIBERECKÝ	13 003	13 963	12 504	11 154
KRÁLOVÉHRADECKÝ	10 785	10 787	10 181	8 575
PARDUBICKÝ	8 994	9 092	8 380	6 812
VYSOČINA	8 543	8 761	8 107	6 880
JIHMORAVSKÝ	29 533	29 811	27 109	23 828
OLOMOUCKÝ	14 367	14 768	14 066	12 609
MORAVSKOSLEZSKÝ	40 623	42 853	37 233	30 364
ZLÍNSKÝ	8 887	9 197	8 807	7 964
ČR CELKEM	304 528	325 366	288 660	247 628

Zdroj: OBPPK MV

Moravskoslezský kraj se dlouhodobě ocitá na prvním místě v počtu spáchaných **násilných trestných činů**. V letech 2013 a 2014 se zde shodně odehrálo 15 % veškeré násilné trestné činnosti.

Pro Moravskoslezský kraj je příznačný také mimořádně vysoký podíl **recidivistů** v celkové počtu stíhaných osob, kteří již delší dobu představují mimořádně závažný problém. Podíl recidivistů, tedy osob, které páchají trestnou činnost opakovaně, na objasněné TČ tvořil za rok 2015 více než 76 %, což je o 10 % více než činil celorepublikový průměr.

Mezi hlavní **kriminogenní faktory**, které ovlivňují páchaní trestné činnosti v MS kraji, patří: příhraniční poloha spojená s fluktuací kriminálně rizikových osob ze sousedních států, vysoká míra nezaměstnanosti, vysoký počet sociálně vyloučených lokalit (dále jen „SVL“), vysoké počty osob závislých na sociálních dávkách, na návykových látkách, počty osob, které mají problémy s gamblerstvím a dále také existence průmyslových a obchodních zón, velké množství rekreačních objektů a také zvyšující se množství přestupků v dopravě spojených s řízením pod vlivem alkoholu a drog.

4.4. Výzkum pocitu bezpečí občanů Moravskoslezského kraje

Analýza potřeb (názorů a postojů) občanů byla jednou z aktivit definovanou v předchozí Koncepci PK MS kraje na období 2012 – 2016. Realizace analýzy resp. výzkumu pocitu bezpečí občanů Moravskoslezského kraje byla plánována uskutečnit až v posledním roce platnosti Koncepce, tak, aby její výstupy mohly být využity pro stanovení cílů návazné Koncepce PK MS kraje na období 2017 – 2021.

Metodologie výzkumu

Realizátorem výzkumu byla Fakulta sociálních studií Ostravské univerzity v Ostravě. Sběr dat byl realizován od března do května 2016 ve všech 22 obcích s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) v MS kraji. Pro výběr respondentů byl zvolen kvótní výběr dle tří věkových kategorií: 15 až 19 let, 20 až 64 let a věk 65+, který reflektoval reálnou věkovou strukturu obyvatelstva MS kraje v těchto věkových kategoriích, a to v poměru: 5,5%, 74% a 20,5% (dle aktuálních dat Českého statistického úřadu). V rámci jednotlivých věkových kategorií pak výběr respondentů již probíhal náhodným výběrem.

Do výzkumu bylo zapojeno celkem 1222 občanů MS kraje, mezi nimiž převažovaly mírně ženy nad muži, které tvořily 56,4% oslovených. Z hlediska vzdělanostní struktury, kdy byli osloveni respondenti jak se základním, středoškolským i vysokoškolským vzděláním, uvedl nejvyšší podíl respondentů jako nejvyšší dosažené středoškolské vzdělání a to v podílu 40,4%.

4.4.1. Vybrané výstupy z výzkumu

Dále jsou uvedeny některé vybrané výstupy z výzkumu:

- Na otázku, zda lidé považují MS kraj za nebezpečný kraj, odpověděli respondenti v největší míře (přes 50%), že jej vnímají jako „spíše bezpečný“, a to bez ohledu na jejich pohlaví, věk, či vzdělání. Rozdíly bylo možné spatřovat pouze v názorech v rámci jednotlivých ORP, kdy např. v ORP Karviná, Orlová a Vítkov byly shodně označeny varianty „spíše bezpečný“ a „spíše nebezpečný“ (cca kolem 40%), ve variantě odpovědi „rozhodně nebezpečný“ pak největšího podílu dosáhlo ORP Ostrava a Vítkov (v podílu 9,1%). Naopak za „rozhodně bezpečný“ považují v největší míře respondenti z ORP Bohumín, Opava a Rýmařov (přes 10%).
- Na otázku, která místa lidé považují v MS kraji za nebezpečná, se objevily mj. i obecnější definice jako např. nádraží, romská ghetta, parky, neosvětlené ulice či odlehlá zákoutí nebo fotbalová utkání.

- Z hlediska vybraných oblastí majících vliv na kriminalitu vyplynulo ze získaných odpovědí, že největší vliv na kriminalitu má nezaměstnanost a sociální a ekonomická situace (shodně cca 40% odpovědí) nejmenší vliv má naopak zdravotnictví (cca 32%) a životní prostředí (cca 26%).
- Jako nejefektivnější opatření k prevenci kriminality, lidé vyhodnotili přítomnost policie v ulicích a pouliční osvětlení (cca 24%). Téměř 20% odpovědí obdržel také kamerový systém.
- U otázky, zda se dotazovaní stali někdy obětí trestné činnosti, převážili z hlediska pohlaví muži nad ženami v poměru 43,0% ku 38,3%, z pohledu věkové kategorie se nejčastěji jednalo o osoby ve věku 20 až 64 let. Z hlediska ORP, do které spadá bydliště respondenta, vyšlo najevo, že nejvíce obětí trestného činu pochází z ORP Ostrava, Havířov, Opava, Frenštát pod Radhoštěm a Kopřivnice, naopak oběti trestného činu se dle odpovědí respondentů nikdy nestali obyvatelé z ORP Bílovec, Hlučín a Český Těšín.
- V případě, že se již stali oběti nějakého protiprávního jednání, tak se nejčastěji dotazovaní obraceli na Policii ČR (cca 36% odpovědí) a rodinu či příbuzné (cca 20% odpovědí).
- Z výzkumu vyplývá, že 76,4% respondentů používá nějaká opatření pro zvýšení své bezpečnosti. U otázky zaměřené na to, jaká opatření ke zvýšení vlastní bezpečnosti respondenti používají, bylo oběma pohlavími shodně nejčastěji uváděno důsledné zamykání domu či bytu (cca 25% odpovědí) a nepouštění cizích osob do bytu (cca 12%). K nejméně používaným opatřením naopak patří vlastnictví střelné zbraně (cca 1%). Stejných výsledků bylo dosaženo také v případě dělení respondentů dle věku.

5. Konceptní část

Tato kapitola definuje hlavní cílové skupiny a cíle Koncepce, které byly stanoveny na základě výstupů z proběhlé SWOT analýzy k problematice prevence kriminality. Výstupy SWOT analýzy, týkající se vymezení silných a slabých stránek a také hrozeb a příležitostí jsou uvedeny v příloze č. 7. 2. tohoto materiálu. Na definici jednotlivých faktorů SWOT analýzy se podíleli jak členové krajské pracovní skupiny prevence kriminality tak také manažeři prevence kriminality obcí s pověřeným obecním úřadem. Zohledněny jsou rovněž požadavky Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020 a výsledky dotazníkového šetření z výzkumu pocitu bezpečí občanů Moravskoslezského kraje z roku 2016.

5.1. Hlavní cílové skupiny Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje 2017 – 2021

Opatření vymezené v Konceptu prevence kriminality MS kraje na období 2017 – 2021 budou směřovat ke všem obyvatelům a návštěvníkům Moravskoslezského kraje, zvýšená pozornost bude věnována zejména těmto cílovým skupinám:

- a) zvláště zranitelné oběti (děti, senioři, osoby ohrožené mravnostní kriminalitou a domácím násilím, osoby se zdravotním postižením)
- b) pachatelé TČ (děti mladší 15 let, které se dopustily činu jinak trestného, mladiství, kteří se dopustili provinění, recidivisté)
- c) osoby jako potenciální pachatelé nebo oběti (děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy, děti s nařízenou ústavní výchovou a uloženou ochrannou výchovou, osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy anebo pěstounskou péči, osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, osoby bez přístřeší, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby ohrožené dluhy anebo sociálním vyloučením, obyvatelé SVL, osoby ohrožené závislostmi a závislostním chováním, multiproblémové rodiny, osoby s rizikovým chováním nebo radikálové)
- d) pracovníci působící v oblasti prevence kriminality (manažeři prevence kriminality, kurátoři pro děti a mládež a dospělé, obecní i státní policisté a další odborníci pracující s cílovými skupinami Koncepce)

5.2. Vize

Níže uvedená vize představuje cílový stav preventivní politiky kraje v rámci prevence kriminality, ke kterému opatření definovaná v této Konceptu směřují.

„Moravskoslezský kraj vytváří podmínky pro bezpečnost svých obyvatel a návštěvníků včetně snižování kriminality a dopadů kriminálního chování.“

K naplnění plánované vize jsou navrženy tyto hlavní cíle:

5.3. Hlavní cíle a aktivity Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2017 - 2021

Jednotlivé aktivity Koncepce vycházejí z hlavních cílů a představují konkrétní plánovaná opatření, která budou podporována a realizována po dobu její platnosti.

5.3.1. Hlavní cíl: Podpora efektivní koordinace a spolupráce subjektů působících v oblasti prevence kriminality

Aktivita číslo	Obsah aktivity	Termín	Měřitelný výstup	Gestor	Možné finanční zdroje
5.3.1.1.	Pravidelná jednání pracovní skupiny prevence kriminality MS kraje	Min. 2x ročně	Zápisy z jednání	Odbor SOC	Bez finančních nároků
5.3.1.2.	Pravidelné metodické porady a semináře k agendě prevence kriminality pro pracovníky obcí	Min. 2x ročně	Zprávy z porad a seminářů	Odbor SOC ve spolupráci s MV, KŘP ČR, NNO a dalšími subjekty působícími v oblasti prevence kriminality	Bez finančních nároků
5.3.1.3.	Zveřejňování aktualit z oblasti prevence kriminality v rámci webových stránek kraje	Průběžně po dobu platnosti Koncepce	Vystavené informace	Odbor SOC	Bez finančních nároků
5.3.1.4.	Připomínkování návrhů zákonné úpravy prevence kriminality a dalších souvisejících jevů	Po dobu platnosti Koncepce	Počet připomínkovaných legislativních návrhů	MS kraj	Bez finančních nároků
5.3.1.5.	Realizace výzkumu pocitu bezpečí občanů Moravskoslezského kraje	1x v rámci platnosti Koncepce	Závěrečná zpráva s výsledky výzkumu	MS kraj	Rozpočet kraje
5.3.1.6.	Podpora spolupráce se školami při řešení vybraných aspektů prevence kriminality	Po dobu platnosti Koncepce	Počet spolupracujících škol	MS kraj	Rozpočet kraje
5.3.1.7.	Podpora zahraniční spolupráce např. při předávání příkladů dobré praxe v oblasti prevence kriminality	Po dobu platnosti Koncepce	Počet společných setkání, počet společně realizovaných projektů apod.	MS kraj, zahraniční partneři	Rozpočet kraje

Očekávané výsledky:

- Podpora a koordinace současného systému prevence kriminality v kraji
- Podpora spolupráce kraje s obcemi a dalšími subjekty při realizaci preventivních opatření

5.3.2. Hlavní cíl: Podpora preventivních aktivit pro cílové skupiny Koncepce s důrazem na kvalitu, efektivitu, evaluaci

Aktivita číslo	Obsah aktivity	Termín	Měřitelný výstup	Gestor	Možné finanční zdroje
5.3.2.1.	Realizace krajského dotačního programu na podporu projektů z oblasti prevence kriminality	každoročně	Počet podpořených projektů	MS kraj	Rozpočet kraje
5.3.2.2.	Podpora projektů situační prevence	každoročně	Počet podpořených projektů	Pracovní skupina prevence kriminality MS kraje, MV	MV, obce
5.3.2.3.	Podpora služeb sociální prevence	každoročně	Počet podpořených služeb	Odbor SOC, MS kraj	MS kraj, MPSV, ESF, obce
5.3.2.4.	Podpora projektů zaměřených na prevenci kriminality u hlavních cílových skupin Koncepce	každoročně	Počet podpořených projektů, počet podpořených osob	Odbor SOC, odbor ŠMS, MV, MPSV	MS kraj, MV, MPSV, ESF, obce, NNO
5.3.2.5.	Realizace krajského preventivního projektu ve prospěch hlavních cílových skupin Koncepce	každoročně	Počet podpořených projektů	Odbor SOC	MS kraj, MV, MPSV, ESF

Očekávané výsledky:

- Podpora aktivit prevence kriminality zaměřených na rizikové cílové skupiny Koncepce
- Podpora vhodných aktivit prevence kriminality Moravskoslezského kraje

5.3.3. Hlavní cíl: Podpora informovanosti cílových skupin Koncepce a podpora profesního růstu pracovníků působících v problematice prevence kriminality

Aktivita číslo	Obsah aktivity	Termín	Měřitelný výstup	Gestor	Možné finanční zdroje
5.3.3.1.	Zvýšení trestně právního vědomí obyvatel kraje	Průběžně po dobu platnosti Koncepce	Počet proškolených osob	Odbor SOC	MS kraj, MV, MPSV, ESF
5.3.3.2.	Zvýšení finanční gramotnosti obyvatel kraje	Průběžně po dobu platnosti Koncepce	Počet proškolených osob	Odbor SOC	MS kraj, MV, MPSV, ESF
5.3.3.3.	Zvýšení informovanosti obyvatel kraje o	Průběžně po dobu platnosti Koncepce	Počet proškolených osob	Odbor SOC	MS kraj, MV, MPSV,

	nových formách a způsobech páchaní trestné činnosti				ESF
5.3.3.4.	Zvýšení informovanosti obyvatel kraje o možnostech ochrany sebe a svého majetku	Průběžně po dobu platnosti Koncepce	Počet proškolených osob	Odbor SOC	MS kraj, MV, MPSV, ESF
5.3.3.5.	Podpora vzdělávání pracovníků působících v oblasti prevence kriminality a dalších sociálně patologických jevů	Průběžně po dobu platnosti Koncepce	Počet proškolených osob, počet nových kompetencí	Odbor SOC	MS kraj, MV, MPSV, MŠMT, ESF

Očekávané výsledky:

- Zajištění přenosu informací obyvatelům a veřejnosti
- Zvýšení odbornosti příslušných pracovníků působících v oblasti prevence

6. Závěr

Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2017 – 2021 je již třetím koncepčním materiálem zaměřeným na oblast prevence kriminality a jsou v ní zpracovány již získané zkušenosti z předchozích materiálů.

Problematika prevence kriminality je významnou součástí preventivní politiky Moravskoslezského kraje, který této oblasti věnuje pozornost již od roku 2008, kdy byla schválena první krajská koncepce prevence kriminality. V daném roce byla zřízena rovněž krajská pracovní skupina prevence kriminality sdružující odborníky, zabývající se prevencí nejen kriminality ale také dalších patologických jevů.

Při nastavení cílů krajské koncepce je zohledněn kromě aktuálního vývoje kriminality, také vliv dalších sociodemografických faktorů a patologických jevů jako je například vysoká nezaměstnanost, stárnutí populace, vysoký počet sociálně vyloučených lokalit a ubytoven, ve kterých dochází ke koncentraci osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením nebo počet lidí závislých na alkoholu, drogách a výherních automatech. Na všechny tyto zjištěné problémy se koncepce snaží svými opatřeními reagovat.

Důležitou podmínkou pro fungování prevence kriminality je udělat z ní jeden z prioritních zájmů občanů. Je proto žádoucí, aby prevence kriminality představovala v jejich postojích potřebnou aktivitu s jasným obsahem a cílem, které mohou svým jednáním sami podporovat a ovlivňovat.

7. Přílohy

7.1. Vyhodnocení plnění cílů Konceptce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2012 - 2016

Hlavní cíl č. 1.: Komplexní přístup při řešení bezpečnostních problémů a rizik s ohledem na potřeby cílových skupin konceptce

AKTIVITA	PLNĚNÍ AKTIVITY V LETECH 2012 - 2016
1.1. Podpora preventivních aktivit pro děti a mládež ze společensky znevýhodněného prostředí	Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje „Podpora neinvestičních aktivit z oblasti prevence kriminality“ (dále jen „NAPK“) v rámci dotačního titulu NAPK 1 - Podpora letních pobytových táborů, víkendových pobytů nebo jednorázových akcí pro děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy. Celkem bylo za dané období podpořeno 43 projektů. + Projekty obcí spadající do oblasti sociální prevence podpořené PPK – viz příloha č. 7.4.
1.2. Podpora preventivních aktivit pro osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy anebo pěstounskou péči	Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje „Program rozvoje sociálních služeb, včetně navazujících činností a činností v oblasti sociálně právní ochrany dětí“ (dále jen „RSS“). Celkem bylo za dané období podpořeno 59 projektů.
1. 3. Podpora preventivních aktivit pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit	Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje „Program na podporu komunitní práce a na zmírňování následků sociálního vyloučení v sociálně vyloučených lokalitách Moravskoslezského kraje“ (dále jen „KP“). Celkem bylo za dané období podpořeno 27 projektů. Dále byla podpora plnění této aktivity zajištěna také v rámci realizace vybraných individuálních projektů (dále jen „IP“) MS kraje „Podpora sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách MSK II“ (realizován v letech 2013 – 2015) a „Podpora sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách MS kraje III“ (realizován v letech 2014 – 2015). + Projekty obcí spadající do oblasti sociální prevence podpořené PPK – viz příloha č. 7.4.

<p>1. 4. Podpora aktivit vedoucích ke snižování kriminálního chování osob závislých na návykových látkách</p>	<p>Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje „Program protidrogové politiky kraje“ (dále jen „PPP“). Celkem bylo za dané období podpořeno 58 projektů.</p>
<p>1. 5. Podpora preventivních programů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, vymezené v koncepci</p>	<p>Aktivita byla podporována v rámci několika dotačních programů MS kraje: NAPK, PPP, RSS a KP.</p> <p>+ Projekty obcí spadající do oblasti sociální prevence podpořené z PPK – viz příloha č. 7.4.</p>
<p>1. 6. Podpora opatření pro oběti trestných činů</p>	<p>Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje NAPK v rámci dotačního titulu NAPK 3 - Podpora tematicky zaměřených vzdělávacích, přednáškových a informačních aktivit, podporované téma: ochrana obětí domácího násilí a sexuálního komerčního zneužívání. Celkem bylo za dané období podpořeno 17 projektů.</p> <p>+ Projekty obcí spadající do oblasti sociální prevence podpořené z PPK – viz příloha č. 7.4.</p>
<p>1.7. Podpora probačních a resocializačních programů pro pachatele trestných činů (včetně osob mladších 15 let)</p>	<p>Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje NAPK v rámci dotačního titulu NAPK 2 - Podpora probačních programů zaměřených na sociální začleňování mladistvých pachatelů trestných činů v návaznosti na zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, v platném znění a podpora resocializačních aktivit zaměřených na sociální začleňování dospělých pachatelů. Celkem bylo za dané období podpořeno 10 projektů.</p>
<p>1.8. Podpora aktivit bránících šíření extremistických názorů</p>	<p>Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje NAPK v rámci dotačního titulu NAPK 3 - Podpora tematicky zaměřených vzdělávacích, přednáškových a informačních aktivit, podporované téma: zvyšování informovanosti o účinných formách ochrany před trestnou činností včetně projevů extremismu. Celkem bylo za dané období podpořeno 17 projektů.</p> <p>V roce 2014 realizoval MS kraj projekt s názvem „Zvyšování kompetencí pracovníků úřadů při zajištění veřejných shromáždění“. Záměrem tohoto projektu bylo vyškolení zástupců obcí s rozšířenou působností v aplikaci zákona o právu</p>

	shromažďovacím. Více o projektu je uvedeno na webu MS kraje, odkaz: http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/celokrajsky-projekt--2014-43815/ .
1.9. Zajištění dostupnosti služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením na celém území kraje v souladu s procesem střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v MS kraji	Podpora plnění této aktivity byla zajištěna v rámci realizace IP „Optimalizace sítě služeb soc. prevence v MS kraji“ (realizován v letech 2012 – 2014).

Hlavní cíl č. 2: Podpora realizace efektivních preventivních opatření, která znesnadňují páchaní trestné činnosti a zvyšují možnosti dopadení pachatelů

AKTIVITA	PLNĚNÍ AKTIVITY V LETECH 2012 - 2016
2. 1. Podpora cíleně zaměřených situačních a technických opatření zamezujících páchaní zejména majetkových a násilných trestných činů	Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu Ministerstva vnitra – Programu prevence kriminality. Celkem bylo za dané období podpořeno 47 projektů, jejichž realizátory byly obce z MS kraje.

Hlavní cíl č. 3.: Zvyšování informovanosti o možnostech účinné obrany a ochrany před trestnou činností

AKTIVITA	PLNĚNÍ AKTIVITY V LETECH 2012 - 2016
3.1. Zvyšování informovanosti cílových skupin koncepce o účinných formách obrany své osoby a majetku a ochrany před dalšími sociálně patologickými jevy	Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje NAPK v rámci dotačního titulu NAPK 3 - Podpora tematicky zaměřených vzdělávacích, přednáškových a informačních aktivit, podporované téma: zvyšování informovanosti o účinných formách ochrany před trestnou činností včetně projevů extremismu. Celkem bylo za dané období podpořeno 17 projektů. + Projekty obcí spadající do oblasti sociální a informační prevence podpořené z PPK – viz příloha č. 7.4.
3. 2. Podpora komunikace a spolupráce zainteresovaných subjektů (zástupců obcí a dalších institucí), působících v oblasti prevence včetně předávání příkladů dobré praxe	V roce 2012 proběhla 3 metodická setkání pro obce k problematice prevence kriminality a to v termínech: 11. 6., 3. 10., 10. 12. V roce 2013 proběhla 2 metodická setkání pro obce k problematice prevence kriminality a to v termínech: 21. 6., 28. 11. V roce 2014 proběhla 2 metodická setkání

	<p>pro obce k problematice prevence kriminality a to v termínech: 16. 6., 18. 11.</p> <p>V roce 2015 proběhla 3 metodická setkání pro obce k problematice prevence kriminality a to v termínech: 24. 4., 21. 10., 2. 2.</p> <p>V 1. pol. roku 2016 proběhlo 1 metodické setkání pro obce k problematice prevence kriminality a to v termínu: 28. 6. 2016.</p>
3.3. Mezioborová spolupráce pracovníků KÚ MS kraje, působících v oblasti prevence	<p>Mezioborová spolupráce probíhá individuálně dle potřeby a také prostřednictvím setkávání pracovní skupiny prevence kriminality, kde jsou zastoupeni pracovníci, věnující se různým oblastem prevence včetně zástupců Krajského úřadu MSK.</p> <p>V roce 2012 proběhlo celkem 6 jednání pracovní skupiny a to v termínech: 1. 3., 8. 3., 4. 4., 26. 6., 21. 9., 14. 12.</p> <p>V roce 2013 proběhla celkem 4 jednání pracovní skupiny a to v termínech: 4. 3., 18. 6., 26. 9., 17. 12.</p> <p>V roce 2014 proběhla celkem 3 jednání pracovní skupiny a to v termínech: 28. 2., 18. 6., 28. 11.</p> <p>V roce 2015 proběhla celkem 2 jednání pracovní skupiny a to v termínech: 18. 2., 24. 9.</p> <p>V 1. pol. roku 2016 proběhla celkem 3 jednání pracovní skupiny a to v termínech: 2. 2., 23. 3., 9. 6.</p>
3.4. Zapojení širokého okruhu subjektů (státních, samosprávných, nestátních i komerčních) do realizace preventivních opatření	<p>Za dané období byl každoročně realizován odborný seminář k vybranému tématu (např. bezpečná lokalita, asistenti prevence kriminality aj.), na kterém vystoupili zástupci státní správy, samosprávy, městské policie, státní policie, soukromého subjektu a další.</p>
3.5. Zkvalitnění informačního systému k problematice prevence kriminality v rámci webových stránek kraje	<p>Sekce prevence kriminality v rámci webových stránek MS kraje byla pravidelně a průběžně aktualizována během celého období, viz odkaz:</p> <p>http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/prevence-kriminality-40511/</p>
3.6. Připomínkování příslušných novelizací zákonů, zasahujících do oblasti prevence kriminality včetně iniciace legislativního	<p>K připomínkování nebyl v daném období předložen žádný zákon s daným zaměřením.</p>

zakotvení oblasti prevence kriminality v českém právním řádu	
--	--

Hlavní cíl č. 4: Zvyšování kompetencí cílových skupin koncepce a to především pracovníků působících v oblasti prevence

AKTIVITA	PLNĚNÍ AKTIVITY V LETECH 2012 - 2016
4.1. Zvyšování právního vědomí vybraných cílových skupin koncepce	<p>Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje NAPK v rámci dotačního titulu NAPK 3 - Podpora tematicky zaměřených vzdělávacích, přednáškových a informačních aktivit, podporované téma: zvyšování informovanosti o účinných formách ochrany před trestnou činností včetně projevů extremismu. Celkem bylo za dané období podpořeno 17 projektů.</p> <p>+ Projekty obcí spadající do oblasti sociální a informační prevence podpořené z PPK – viz příloha č. 7.4.</p>
4.2. Zvyšování finanční gramotnosti vybraných cílových skupin koncepce	<p>Aktivita byla podporována prostřednictvím dotačního programu MS kraje NAPK v rámci dotačního titulu NAPK 3 - Podpora tematicky zaměřených vzdělávacích, přednáškových a informačních aktivit, podporované téma: prevence zadlužování. Celkem bylo za dané období podpořeno 17 projektů.</p> <p>+ Projekty obcí spadající do oblasti sociální a informační prevence podpořené z PPK – viz příloha č. 7.4.</p>
4.3. Podpora dalšího odborného vzdělávání pracovníků působících v oblasti prevence	<p>Podpora plnění této aktivity byla zajištěna v rámci IP „Podpora vzdělávání a supervize v soc. oblasti II“ (realizován v letech 2013 – 2015), kdy byl připraven a akreditován vzdělávací program pro pracovníky obecních úřadů a poskytovatelů sociálních služeb, zabývajících se prevencí sociálně patologických jevů.</p> <p>+ Projekty obcí spadající do oblasti sociální a informační prevence podpořené z PPK – viz příloha č. 7.4.</p>
4.4. Spolupráce s vyššími odbornými a vysokými školami při řešení vybraných aspektů oblasti prevence kriminality	<p>MS kraj uzavřel v 06/2015 Memorandum o spolupráci s Ostravskou univerzitou, Fakultou soc. studií (dále jen „FSS“). Spolupráce</p>

	se vztahuje také na řešení vybraných aspektů oblasti prevence kriminality. Spolupráce s vyššími odbornými školami dosud nebyla zahájena.
4. 5. Analýza potřeb (názorů a postojů) občanů kraje v oblasti prevence kriminality včetně hodnocení efektivity preventivních opatření	Výzkum pocitu bezpečí občanů MS kraje byl realizován v období 02 – 06/2016. Realizátorem výzkumu byla Ostravská univerzita, FSS. Výstupy z výzkumu byly využity také při zpracování Koncepce PK 2017 - 2021.

7. 2. SWOT analýza k oblasti prevence kriminality

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobá existence strategie prevence kriminality v ČR včetně programu prevence kriminality - zvýšený počet policistů - zvýšení objasňovací TČ - komunikace mezi manažery prevence kriminality obcí - existence platformy pracovní skupiny prevence kriminality na úrovni kraje/města včetně zastoupení odborníků - podpora prevence kriminality ze strany vedení kraje/města 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - absence legislativního ukotvení prevence kriminality - neexistence definice bytové politiky - nárůst recidivistů jako pachatelů TČ - nedostatečná finanční podpora prevence kriminality z rozpočtu obcí - nedostatek policistů a strážníků - nedostatečná/nefunkční meziresortní spolupráce - nízká udržitelnost preventivních projektů a převažující jednoleté projekty
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - finanční podpora prevence kriminality včetně využití zdrojů z evropských fondů - snížení nezaměstnanosti - zvýšení informovanosti občanů - legislativní změny (soc. dávky, zaměstnanost, drogy, zastavárny aj.) - příklady dobré praxe a výměna zkušeností a příkladů dobré praxe (z ČR i ze světa) - víceleté projekty včetně jejich financování 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - nové způsoby páchaní TČ - dlouhodobá nezaměstnanost a nárůst závislostí - změna významu role rodiny ve společnosti - demografická struktura a charakter území MS kraje - odliv odborníků působících v oblasti PK - vznik nových soc. vyloučených lokalit - bagatelizace prevence kriminality ze strany politiků - společenské změny v Evropě - vysoká míra recidivy pachatelů

7.3. Systém prevence kriminality v obcích s pověřeným obecním úřadem Moravskoslezského kraje

OBEC S POVĚŘENÝM OBECNÍM ÚŘADEM	FUNGUJE PRACOVNÍK ZAJIŠŤUJÍCÍ AGENDU MANAŽERA PREVENCE KRIMINALITY (PK) A JAKÉ JE JEHO ORGANIZAČNÍ ZAŘAZENÍ?	JE ZŘÍZENÁ PRACOVNÍ SKUPINA PK, OD KTERÉHO ROKU?	NÁZEV PRACOVNÍ SKUPINY + POČET ČLENŮ	WEBOVÉ STRÁNKY OBCE K PREVENCI KRIMINALITY (POKUD OBEC NEMÁ WEB K PK, JE UVEDEN POUZE OBECNÝ ODKAZ NA WEBOVÉ STRÁNKY OBCE)
BÍLOVEC	Ano, MP	Ano, od r. 2002	Pracovní skupina prevence kriminality - 5	www.bilovec.cz
BOHUMÍN	Ano, MP	Ano, od r. 1997	nezjištěno	http://www.bezpecny-bohumin.cz
BRUNTÁL	Ano, MÚ - odbor sociálních věcí	Ano, od r. 2008	Pracovní skupina sociální prevence města Bruntál - 10	http://www.mubruntal.cz/prevence-kriminality/ds-45034/p1=75985
ČESKÝ TĚŠÍN	Ano, MP	Ano, od r. 1997	Komise prevence kriminality - 10	http://www.tesin.cz/mesto-cesky-tesin/mestska-policie/program-prevence-kriminality/
FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM	Ano, MP	Ano, od r. 2008	Komise prevence kriminality - 12	http://www.mpfrenstat.cz/prevence
FRÝDEK – MÍSTEK	Ano, Magistrát – odbor bezpečnostních rizik a prevence kriminality	Ano, od r. 2008	Skupina prevence kriminality - 15	http://www.frydekmostek.cz/cz/obcain/organy-mesta/magistrat-mesta/odbor-bezpecnostnich-rizik-a-prevence-kriminality/ http://www.bezpecnyfm.cz/cz/uvodni-strana/
FRÝDLANT NAD OSTRAVICÍ	Ano, MÚ - odbor školství a kultury	Ano, od r. 2014	Pracovní skupina pro prevenci kriminality - 12	http://www.frydlantno.cz

FULNEK	Ano, MÚ - odbor vnitřních věcí	Ano, od r. 2011	Pracovní skupina pro prevenci kriminality - 8	http://www.fulnek.cz/zivotni-situace/ds-1079/archiv=0&p1=66
HAVÍŘOV	Ano, MP	Ano, od r. 2008	Komise protidrogová a prevence kriminality - 9	www.havirov-city.cz
HLUČÍN	Ano, MP	Ano, od r. 2011	Prevence kriminality a osoby ohrožené sociální exkluzí - 16	www.hlucin.cz
HORNÍ BENEŠOV	Ne, starosta, MÚ - projektový manažer	Ano, od r. 2012	Pracovní skupina pro prevenci kriminality - 6	www.hbenesov.cz
JABLUNKOV	Ano, MP	Ano, obnovena od r. 2016	Komise prevence kriminality - 11	www.jablunkov.cz
KARVINÁ	Ano, MP	Ano, od r. 1997	Komise bezpečnosti a prevence - 9	http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka/mestska_police/prevence_kriminality
KOPŘIVNICE	Ano, MÚ - odbor sociálních věcí a zdravotnictví	Ano, od r. 1997	Komise prevence kriminality a protidrogové prevence - 13	http://prevence.koprivnice.org
KRAVÁŘE	Ano, MP	Ano, od r. 2013	Komise prevence kriminality a bezpečnostně dopravní - 8	www.kravare.cz
KRNOV	Ano, MÚ - odbor školství, kultury a sportu	Ano, od r. 2014	Pracovní skupina prevence kriminality – 9 +2 stálí hosté	http://www.krnov.cz/prevence-kriminality/ms-1400/p1=1400
MĚSTO ALBRECHTICE	Ne	Ne	Ne	www.mesto-albrechtice.cz
NOVÝ JIČÍN	Ano, MP	Ano, od r. 2008	Komise prevence kriminality – 13	http://www.mpnj.cz/prevence/

ODRY	Ne, MÚ, starosta	Ano, od r. 2009	Komise pro prevenci kriminality - 11	http://www.odry.cz/prevence-kriminality/ds-13608
OPAVA	Ano, Magistrát - odbor školství	Ano, od r. 2008 a r. 2016	Komise rady SMO pro výchovu, vzdělávání a prevenci kriminality – 11, Pracovní skupina prevence kriminality a protidrogové politiky SMO - 19	http://www.opava-city.cz/cs/prevence-kriminality
ORLOVÁ	Ano, MP	Ano, od r. 2014	Komise pro prevenci kriminality, drogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy - 9	http://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/prevence-kriminality
OSOBLAHA	Ano, OÚ	Ano, od r. 2013	Pracovní skupina prevence kriminality - 10	www.osoblaha.cz
OSTRAVA	Ano, Magistrát - odbor soc. věcí a zdravotnictví	Ano, od r. 2007	Pracovní skupina rady města prevence kriminality na místní úrovni - 13	https://bezpecnejsi.ostrava.cz/ www.ostrava.cz
PŘÍBOR	Ano, MP	Ano, od r. 2012	Pracovní skupina prevence kriminality - 7	http://www.pribor.eu/obcan-1/mestska-policie/
RÝMAŘOV	Ano, MÚ - odbor sociální	Ano, od r. 2008	Komise prevence kriminality a patologických jevů - 4	http://www.rymarov.cz/komise-a-vybory
STUDÉNKA	Ne	Ne	Ne	www.mesto-studenka.cz
TŘINEC	Ano, MÚ - odbor	Ano, od r.	Komise	http://www.trinecko.cz/svaz/index.p

	sociálních věcí	2007	prevence kriminality - 9	hp?zdroj=prevence kriminality
VÍTKOV	Ano, MP	Ano, od r. 2008	Skupina prevence kriminality - 8	http://www.vitkov.info/o-meste/mestska-policie/rady-a-informace/
VRATIMOV	Ne	Ne	Ne	www.vratimov.cz
VRBNO POD PRADĚDEM	Ano, MP	Ano, od r. 2015	Komise prevence kriminality, bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku - 5	www.vrbnopp.cz

Zdroj: Interní databáze KÚ MS kraje

Vysvětlivky: MP = městská policie
MÚ = městský úřad obce s pověřeným obecním úřadem
OÚ = obecní úřad
Magistrát = Magistrát statutárního města
SMO = Statutární město Opava

7.4. Počet podpořených projektů obcí v rámci PPK v letech 2012 – 2016

MĚSTO/OBEC	CELKOVÝ POČET PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ	Z TOHO INVESTIČNÍCH PROJEKTŮ	Z TOHO NEINVESTIČNÍCH PROJEKTU	CELKOVÁ DOTACE V KČ
BÍLOVEC	4	3	1	1.016.000
BOHUMÍN	2	2	0	546.000
BRUNTÁL	13	4	9	2.326.000
ČESKÝ TĚŠÍN	6	2	4	752.000
FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM	3	2	1	565.000
FRÝDEK - MÍSTEK	29	0	29	2.219.000
FRÝDLANT NAD OSTRAVICÍ	1	1	0	1.000.000
FULNEK	3	3	0	781.000
HAVÍŘOV	16	1	15	2.877.000
HLUČÍN	4	1	3	689.000
KARVINÁ	18	3	15	3.231.000
KOPŘIVNICE	2	0	2	219.000
KRAVAŘE	1	1	0	971.000
KRNOV	6	1	5	542.000
NOVÝ JIČÍN	11	2	9	705.000
ODRY	9	5	4	1.209.000
OPAVA	9	2	7	1.480.000
ORLOVÁ	22	2	20	3.168.000
OSOBLAHA	4	0	4	3.013.000
OSTRAVA	27	2	25	5.912.000
OSTRAVICE	2	2	0	1.292.000
PŘÍBOR	3	0	3	58.000
RÝMAŘOV	2	1	1	384.000
TŘINEC	5	1	4	613.000
VÍTKOV	2	1	1	361.000
CELKEM	204	42	162	35.929.000

Zdroj: OBPPK MV

7. 5. Základní typy projektů prevence kriminality

SOCIÁLNÍ PREVENCE	SITUAČNÍ PREVENCE	INFORMAČNÍ PREVENCE
Sportovní vybavení - NEINV	Městský kamerový dohlížecí systém (vybudování, rozšíření, nákup mobilních kamer) – INV	Výzkum pocitu bezpečí občanů - NEINV
Sportovní hřiště a plácky, Skate parky – INV	Osvětlení nebo oplocení rizikových míst - INV	Tematické přednášky - NEINV
Asistent prevence kriminality – NEINV	Zabezpečovací a vyhodnocovací soubory (např. bezpečnostní stojany na kola, bezpečnostní řetízky na dveře, pulty centralizované ochrany aj.) – INV/NEINV	Kurz výcviku sebeobrany - NEINV
Domovník preventista - NEINV	Software a hardware pro bezpečnostní a preventivní účely (např. úložiště dat, databáze, grafické a mapové soubory aj.) - NEINV	Tištěné informační materiály, kampaně - NEINV
Odborné vzdělávání - NEINV	Mříže – INV	Audio-video - NEINV
Probační a resocializační programy - NEINV	Forenzní značení syntetickou DNA – NEINV (možno zařadit také pod informační prevenci)	Mobilní poradna - NEINV
Romský mentoring- NEINV	Fotopasti – NEINV	
Speciální výslechová místnost – NEINV		
Krátkodobé pobyty, tábory – NEINV		
Volnočasové aktivity, poznávací akce – NEINV		
Systém včasné intervence – NEINV		
Pomoc obětem trestné činnosti – NEINV		
Vybavení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež/komunitního centra apod. - NEINV		

Pozn. INV = investiční projekt, NEIN = neinvestiční projekt

Zdroj: Typy projektů prevence kriminality (viz přehled použitých zdrojů)

8. Použité zdroje a zkratky

Zdroje

Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2012 – 2016, ISBN 978-80-87503-20-1, rok vydání 2012, elektronická verze ke stažení na: http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/aktualni-dokumenty-prevence-kriminality-43559/

Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020, rok vydání 2016, elektronická verze ke stažení na: <http://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-dokumenty.aspx>

CHALUPOVÁ, K., ŠTEFUNKOVÁ, M. a ŠEJVL J. (eds.). *Základy prevence kriminality pro pedagogické pracovníky*. Vyd. 1. Praha: Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze ve vydavatelství Togga, 2012. ISBN 978-80-87258-96-5.

Typy projektů prevence kriminality, Ministerstvo vnitra, odbor prevence kriminality, 2008, elektronická verze ke stažení na: http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/aktualni-dokumenty-prevence-kriminality-43559/

Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje (aktualizace 2016), elektronická verze ke stažení na: http://www.msk.cz/cz/socialni_oblast/aktualni-dokumenty-prevence-kriminality-43559/

Zkratky

ČR	Česká republika
ESF	Evropský sociální fond
Koncepce	Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2016 až 2020
KŘP	Krajské ředitelství policie
KÚ	Krajský úřad
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS kraj	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MÚ	Městský úřad
MV	Ministerstvo vnitra
NAPK	Program na podporu neinvestičních aktivit z oblasti prevence kriminality
NNO	Nestátní nezisková organizace
OBPPK	Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality
ORP	Obec s rozšířenou působností
OÚ	Obecní úřad
PK	Prevence kriminality
PPK	Program prevence kriminality
PPP	Program protidrogové prevence
PS	Pracovní skupina
POÚ	Pověřený obecní úřad
RK	Rada kraje
RVPPK	Republikový výbor pro prevenci kriminality
SOC	Odbor sociálních věcí
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
Strategie	Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020

TČ	Trestná činnost/trestný čin
Zásady	Zásady pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality
ZK	Zastupitelstvo kraje